

Remissvar
2014-10-24

NV-04173-13

Till Naturskyddsföreningens rikskansli, för inarbetande i riksföreningens samlade svar.
Från Naturskyddsföreningen Norrbotten
(se bilaga från Gunnar Westrin nedtill)

Angående Förslag till en strategi för miljö kvalitetsmålet Storslagen fjällmiljö

Naturskyddsföreningen Norrbotten uppskattar målsättningen ” att stärka fjällområdets förutsättningar för biologisk mångfald, bevara områdets upplevelsevärden och ett varsamt nyttjande av naturresurser, så att fjällområdets ekosystemtjänster bevaras eller stärks”. Ansvaret för vår unika fjällvärld är överväldigande stort både ur svenskt och internationellt perspektiv och det är viktigt att verksamheter inom fjällvärlden sker på sådant sätt att de övergripande målen nås.

5.1.2 Geografiskt område

Överst sid 18 står: Ovanför *Naturskyddsföreningens naturvårdsgräns* förbjuder skogscertifieringssystemet FSC³ kalavverkning, ett system som flertalet skogsbolag följer. **Följs det?**

Sid 22 Utveckling av målbilden för precisering 2 Ekosystemtjänster

”*Vidmakthållna* i preciseringen innebär att inga oåterkalleliga, storskaliga förändringar i ekosystemen orsakade av människan uppstår, så kallade ”tipping points”.

Måste betyda att gruvverksamhet inte kan tillåtas

Sid 23 Utveckling av målbilden för precisering 4 Hotade arter och återställda livsmiljöer

”Inga arter ska klassas som hotade på grund av populationsminskning, för liten population och fortgående minskning eller försämrad livsmiljö.”

Ny formulering: **Människan ska inte vara orsak till att arter hotas, populationer minskar eller livsmiljön försämras** (en klassning förändrar inget och klimatförändringar kommer säkert att ge dessa förändringar).

Sid 24: Utveckling av målbilden för precisering 5 Främmande arter och genotyper

” Främmande arter och genotyper som kan hota den biologiska mångfalden ska inte ha introducerats.”

Instämmer. Främmande arter och genotyper ska inte introduceras

Sid 25 ” Utveckling av målbilden för precisering 6 Genetiskt modifierade organismer”

Hela texten i det avsnittet är tvetydig. Att vi ska kunna göra en säker riskbedömning av införandet av genetiskt förändrade organismer är en utopi.

”Preciseringen förutsätter att noggranna riskvärderingar föregår tillstånd till introduktion och utsättning av genetiskt modifierade organismer och att relevanta sektorer har god kunskap om risker med hanteringen av sådana.”

Ersätt ovanstående stycke med Vi kan aldrig acceptera att genförändrade organismer sätts ut i naturen eftersom vi idag varken har kännedom eller kontroll över konsekvenserna.

Sid 27: ” Fokus bör i första hand ligga på människors upplevelser av buller snarare än faktiska ljudnivåer”

Förslag: Tillåtelse för människan att orsaka buller- ljud i fjällvärlden ska vara mycket begränsad, eftersom vad som är störande ljud är en subjektiv upplevelse.

Sid 68: Exploateringsfria områden

"Naturvårdsverket gör bedömningen att det idag saknas fungerande verktyg för att återställa för renskötelsen viktig mark, som genom olika exploateringar försämrats för renskötelsen. Den pågående ökningen av exploateringar i renskötelsesområdet innebär därför en ökad fragmentering och minskad sammanlagd tillgänglig areal för renskötelsen"

Den insikten leder rimligen till tydligare restriktioner mot gruvbrytning och vindkraft i fjällvärlden, i synnerhet avgränsning av för miljömålet viktiga områden där inte gruvbrytning och vindkraft alls kan tillåtas.

Rovdjur

I ett komplett ekosystem finns rovdjur, även stora rovdjur. Varg och andra större rovdjur har förekommit i fjällen och jagat ren och andra bytesdjur redan från istidens slut. Utredningen behandlar ingående hur betet i fjällmiljön kan upprätthållas och förslag om hur rovdjurens tryck på rennäringen kan minska, vilket är viktigt. Däremot sägs lite om stora rovdjurs betydelse för den biologiska mångfalden. Betydelsen av stora djurkadaver från rovdjurens jakt för fjällräv och örnar etc betonas inte. En bevarandeplan för rovdjuren i fjällområdet kan vara motiverad där även vargföringringar hör hemma. Att vargen inte alls har någon population i fjällregionen är en brist. Utmaningen är hur man ska kunna möjliggöra för föringring av varg utan att trycket från varg lokalt omöjliggör rennäring.

Remiss NV-04173-13, bilaga - svar från Gunnar Westrin, på förfrågan av Naturskyddsföreningen Norrbotten

”Fjällmiljöer med höga natur- och kulturmiljövärden är bevarade och förutsättningar finns för fortsatt bevarande och utveckling av värdena.” (skriver Naturvårdsverket)

För att ovanstående över huvud taget kommer att kunna in frias för framtiden krävs;

- **Att de nuvarande renskötelsesområdena förblir intakta.**
- **Att miljöbalkens art-och habitatdirektiv följs.**

Under senare tid har mineraler gått före art-och habitatdirektivet.

Under senare tid har mineraler gått före renskötelsen.

- **Att de skyddade utbyggda älvarna förblir skyddade.**

Hotet kommer från gruvföretag som vill öppna gruvor på väglösa renskötelsesområden i de nordliga länen. Inom Girjas sameby (mellan Kiruna-Nikkaluokta och ner mot Kaitumälven) planeras 5-7 stora dagbrott, med avrinningsvatten både till Kalixälvens källflödessjöar och ner mot Kaitumälven. Här hotas två nationalälvar av bland annat kontaminerat vatten från gruvorna. Dessa älvar, som idag är skyddade mot utbyggnader (el), kommer att drabbas av månghundraårig kemisk påverkan.

Sammaledes planeras för gruvverksamhet på det som kallas Sandåslandet norr om Kiruna, med avrinningsvatten mot Pirtemusjohka-Vittangiälven och Torneälven. Graverande är därför att ett antal av de undersökningstillstånd som Bergsstaten har godkänt, är Natura-2000 områden. Då faller Naturvårdsverkets intention här ovan (med rätt).

Här bör påtalas att Naturvårdsverket har för avsikt att bilda landets nordligaste nationalpark (Tavvuoma nationalpark) där bl a palsarna ska skyddas. Klimatförändringarna har redan nu påverkat palsarna negativt. Nationalparken kommer att få ovanstående gruvområde (Pirtemusjohka) som granne.

Om Tavvuoma naturreservat blir en nationalpark måste sportfisket beaktas. Gångse är att sportfisket inte är tillåtet i de flesta svenska nationalparkerna. Här måste absolut en nyordning skapas. Sportfisket på Sandåslandet är lika viktigt för en fjällfiskare som någonsin Mörrumsån för en laxfiskare.

- **Att större hänsyn tas till senvuxen fjällskog.**

Senvuxen fjällskog har egenartade ekologiska nischer.

Biotopen viktig för renen som är en nyckelart på fjällmarken.

Under senare år har allt mer fjällskog avverkat.

- **Skogsindustrin måste regleras.**

Generellt sätt har den svenska skogsindustrin stiftat sina egna lagar. Sålunda finns idag ingen lag om ett sparande av strandbårder efter vattendragen, enbart rekommendationer. Att avverka känsliga skogsområden, vid älvar stränder eller på fjällmarker, där man inte ens bemödar sig om att spara strandbårder, blir dubbelfel.

Under senare tid har ett antal felaktiga skogavverkningar uppdragats, bland annat meterdjupa spår efter skogsmaskiner på marker som inte längre är tjälfrysta.

Kommentarer till...

5.2 Miljö kvalitetsmålet Storslagen fjällmiljö med preciseringar

- **Fjällens miljö tillstånd**

Fjällens värden för rennäringen är bevarade och fjällens karaktär av betespräglad, storslaget landskap med vidsträckta sammanhängande områden är bibehållen.

Fungerar inte eftersom Bergsstaten har gett många undersökningstillstånd har getts på väglösta, känsliga fjällmarker, därtill intakta renskötselområden.

- **Ekosystemtjänster**

Fjällmiljöernas viktiga ekosystemtjänster är vidmakthållna.

- **Gynnsam bevarandestatus och genetisk variation**

Naturtyper och naturligt förekommande arter knutna till fjälllandskapet har gynnsam bevarandestatus och tillräcklig genetisk variation inom och mellan populationer. **Då måste miljöbalken följas och hänsyn tagen till art- och habitatdirektivet.**

Hotade arter och återställda livsmiljöer

Hotade arter har återhämtat sig och livsmiljöer har återställts i värdefulla fjällmiljöer.

Stämmer inte alltid, fjällräven?

4 Proposition 1997/98:145, s. 117

5 Proposition 2009/10:155, s. 28

6 Se till exempel Naturvårdsverket 2014a

•**Främmande arter och genotyper**

Främmande arter och genotyper hotar inte den biologiska mångfalden. *Stämmer inte eftersom främmande fiskar har satts ut och sätts ut lite hur som helst i landet, som regnbåge, kröding, bröding och splejk (rödinghybrider).*

•**Genetiskt modifierade organismer**

Genetiskt modifierade organismer som kan hota den biologiska mångfalden är inte introducerade.

•**Bevarade natur- och kulturmiljövärden**

Fjällmiljöer med höga natur- och kulturmiljövärden är bevarade.

Kontentan av Naturvårdsverkets Storslagen fjällmiljö.

- Naturvårdsverkets Storslagen fjällmiljö är ett ambitiöst arbete, men kommer aldrig att kunna realiseras så länge som...
gruvhysteriska intentioner finns,
senvuxen fjällskog avverkas,
planer dryftas om fortsatt vattenkraft.
främmande arter inplanteras, som regnbåge och kontorta.
Natura-2000 områden ignoreras (bl a gruvindustrin).
mineraler går före art- och habitatdirektivet.
mineraler går före renskötseln.
skogsindustrin får skapa sina egna lagar (strandbårder etc).
turismen får stå tillbaka för gruvindustri, skogsbruk mm.